

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 5 (150) травень 2017 р.

Освячено каплицю в с. Велимче Ратнівського деканату, яку влаштовано в будинку місцевого мешканця Володимира Гайдучика. Докладніше про подію – на с. 5.

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

Переполювання П'ятдесятниці

Це перехідне свято Православної Церкви, установлене на середині шляху від Пасхи до П'ятдесятниці, тобто на 25-й день після Великодня. Переполювання – те, що на половині. Цього року свято, яке належить до т. зв. малих Господських, випало на 10 травня.

Під час святкового Богослужіння читається фрагмент із Євангелія від Йоана (Ін. 7:14–30). У ньому розповідається про те, як Спаситель на третій рік Своєї проповіді прийшов до храму та проповідував Царство Боже серед юдеїв, у т. ч. серед знавців Біблії. Знавці дивувалися, як може так знати Писання людина, яка ніколи від них не вчилася. На це Спаситель відповів, що об'явлена Ним істина та мудрість походить не від людей, а від Самого Бога. А далі Христос сміливо викрив невірство та лукавство юдейських старійшин, які, кажучи, що знають Бога, через свою

зздрість насправді вже шукають смерті Ісуса, начебто Він проповідує щось інше, ніж проповідував Мойсей та пророки. Адже серед Його вчинків і слів не було нічого вартого хоч якогось осуду. Тому Спаситель прямо запитав їх: «Чого ж шукаєте, як вбити Мене?»

Чим більше Спаситель виявляв Себе людям, тим більш зухвало та вперто виступали вони проти Нього. Чим більше аргументів для них наводив, тим більше розлючував їх. Євангеліст звертає увагу на деяких городян із Єрусалима, які чули, що повинен прийти Месія, але які також чули, що цього Ісуса повинні вбити, як самозванця та бунтаря. Але дивлячись на те, як сміливо Він спілкується з начальниками, у них виникли сумніви: невже й старійшини переконалися в тому, що цей син теслі з Назарета і є обіцяний та давно очікуваний людством Спаситель? На це Ісус відповів їм: «Мене знаєте... але

є істинний Той, Хто послав Мене, Якого ви не знаєте. Я знаю Його, бо Я від Нього». Це ще більше розлютило присутніх, і ще більше зміцнило в переконанні заарештувати його, але не зробили цього, «бо не настав ще час Його». Деякі вражені свідки цього дійства повірили в Христа.

Ця подія відбулася на переполювання юдейського свята Кушів – одного з трьох великих всенародних єврейських свят на згадку перебування євреїв у кущах (наметах) під час їх мандрів пустелею, і особливо на згадку показаного Богом Мойсееві на горі намета (Вих. 25, 40), за подобою якого Мойсей поставив скинію (Вих. 39, 43; 40, 1). Особливостями християнського Переполювання є те, що воно, наслідуючи старозавітне свято Кушів, теж має вісім днів, починаючи з четвертої середи після Великодня до середи п'ятого тижня. Про це давнє християнське свято згадує у своїх

Закінчення на с. 2

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **2 грн 38 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Також «Волинські єпархіальні відомості», радіо- й телепередачі та інші аудіо,- відео- і текстові документи, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslaviavolyni.org.ua

ХРОНІКА

Викладач недільної школи здобула призове місце в конкурсі

Наталія Ротченкова, яка навчає основ християнської етики у Центрі християнського виховання дітей і молоді та в луцькій загальноосвітній школі І–ІІІ ступенів № 17, зайняла друге місце у XII Всеукраїнському фестивалі-конкурсі «Учитель року з предметів духовно-морального спрямування – 2017».

30–31 березня в Національному університеті «Острозька академія» конкурсанти проходили тестування на знання Святого Письма, демонстрували фрагменти уроку, брали участь у дебатах та обговоренні актуальних проблемних ситуацій на духовно-моральну тематику.

Раніше інформаційна служба єпархії повідомляла, що матінка Наталія (дружина священника Андрія Ротченкова, настоятеля парафії Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії в Луцьку) здобула перемогу в обласному турі цього конкурсу.

Волинські душпастирі одержали свідоцтва про визнання дипломів

Ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін та декан її богословського факультету протоієрей Василь Лозовицький 4 квітня отримали свідоцтва про державне визнання документів про вищу духовну освіту. Отцеві Володимиру вручено також свідоцтво про визнання вченого ступеня – кандидата богословських наук (о. Василь, як передбачається, одержить такий документ дещо пізніше).

Сайт *Vpba.org* повідомив, що урочиста церемонія відбулась у Міністерстві освіти і науки України за участі першого заступника міністра Володимира Ковтунця.

19 серпня 2015 р. уряд України прийняв постанову «Про державне визнання документів про вищу духовну освіту, наукові ступені та вчені звання, виданих вищими духовними навчальними закладами».

3 нагоди Благовіщення владика дарував квіти

Митрополит Луцький і Волинський Михайл дарував троянди усім дівчатам та жінкам у кафедральному соборі Святої Трійці на Венічній 6 квітня, напередодні Благовіщення.

На іконі цього свята зображено архангела Гавриїла, який явився, щоби благовістити Пречистій Діви Марії про народження Спасителя, з лілією в руках. Саме це і надихає архіпастиря дарувати жінкам квіти.

Дійство вже стало традицією, яку започаткував архієрей декілька років тому.

Владика зазначив, що кожен із нас бажає отримати таку звістку, яка б багато змінила в його житті: дала надію, надихнула. Він побажав, аби «Господь благословив усіх жінок у їхній радості» й подарував кожній великий дар материнства.

«Нехай Милосердний Господь за молитвами Пресвятої Богородиці благословить усіх нас добром і Своєю ласкою... Будьте щасливі, радісні, усміхнені й під покровом Божої Матері відчувайте кожен день, що ви не самі», – побажав високопреосвящений.

Завершено читання Невсипущого Псалтиря

У Волинській православної богословській академії закінчили Невсипущий Псалтир, який читали протягом усього Великого посту. Про це повідомив сайт *Vpba.org*.

7 квітня, у день Благовіщення Пресвятої Богородиці, на завершення читання в академічному храмі Всіх волинських святих ректор духовного вишу протоієрей Володимир Вакін очолив подячний молебень та панахиду. На них востаннє поминались імена за здоров'я та за упокій, які подали для молитовного згадування під час безперервного читання Псалтиря протягом Великого посту.

Із ректором служили декан богословського факультету протоієрей Василь Лозовицький, благочинний домового храму ієромонах Іларіон (Зборовський), духівник академії протоієрей Богдан Гринів, духовенство професорсько-викладацького складу та інспекції.

Отець Володимир звернувся до студентів зі словами подяки. «Читання Невсипущого Псалтиря під час Великого посту звершується, щоб посилити молитовний подвиг. Це особливо необхідно для духовного зростання, духовного

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ —

Переполювання П'ятдесятниці

Закінчення. Початок на с. 1

повчаннях св. Йоан Золотоуст. У V столітті Анатолій Константинопольський, у VII – преподобний Андрій Критський, у VIII – св. Йоан Дамаскин, у IX – преподобний Феофан Сповідник оспівали Переполювання в духовних піснях, якими Церква й нині вихваляє Господа у ці дні.

До захоплення мусульманами Константинополя в 1453 році Переполювання було одним із престольних празників собору Святої Софії – найбільшого православного храму Візантійської імперії та кафедрального собору Вселенського Патріарха.

Переполювання має за мету зміцнити нас у вірі у воскреслого Христа, закликати зберігати Божі Заповіді та приготуватися до Господнього Вознесіння й Зішестя Святого Духа. На Утрени цього дня співається: «Просвітившись, брати, Воскресінням Спаса Христа, і досягши Переполювання Господнього празника, щиросердечно зберігаймо Божі заповіді, щоб ми стали достойні і Вознесення празнувати, й одержати прихід Святого Духа».

Віталій КЛИМЧУК

12 травня – Амфілохія Почаївського

Схиігумен Амфілохій народився 10 грудня 1894 року в селі Мала Іловиця Волинської губернії (нині Шумський р-н Тернопільської обл.) у благочестивій родині ремісника Варнави Головатюка, де зростало ще дев'ятеро дітей, і був названий у Хрещенні Яковом. Будучи юнаком, допомагав батькові доглядати хворих, коли той направляв зламані кістки.

У 1912 році Яків Головатюк був призваний до армії. Під час Першої світової війни служив у стрілецькому полку в м. Луцьку, згодом направлений до Сибіру, де виконував обов'язки фельдшера. Потім фронт, передова, полон. Німці відправили його в Альпи, де три роки працював у фермера. В 1919 році тікає із полону і повертається до рідного села. Вдома займається звичною селянською роботою, допомагає хворим.

Обравши монаший шлях, у 1925 році Яків приходив до Почаївської лаври. В працьовитості та смиренні виконував усі послухи, покладені на нього.

Пройшовши чернецький іспит, 8 липня 1932 року брат Яків був пострижений з ім'ям Йосиф, а згодом висвячений у сан ієродиякона, у 1936 році – ієромонаха.

Виконуючи різні роботи в лаврі, лікував хворих, особливо прославився як костоправ.

Згодом отець Йосиф з ієромонахом Іринархом оселяється у будиночку на монастирському кладовищі, де проходять більше двадцяти років його життя. Посвятивши себе Богові і ближнім, отримав дар зцілення та прозорливості, він лікував, виганяв бісів, вертав слух глухим, зір незрячим, скорботним подавав відряду й утішення.

Потік хворих не припинявся ні вдень ні вночі. Старцю були відкриті душі всіх людей, їх серця і наміри. А про себе говорив: «Ви думаєте, я святий? Я грішник! А зцілення ви отримуєте по своїх молитвах і своїй вірі».

Влітку паломництво до батюшки Йосифа збільшувалось і сягало п'ятисот осіб щоденно. Після молебнів він запрошував усіх до величезного столу на братську трапезу, після якої виконувалися церковні піснеспіви та духовні канти. Навіть невіруючі після зустрічі з отцем змінювали спосіб життя і прославляли Бога.

Але настали страшні часи гонінь на Церкву, до отця Йосифа почали навідуватись люди із «органів». Та, незважаючи на важкі випробування, до преподобного все приїжджають люди, з найвіддаленіших республік СРСР везли хворих. Він лікував найтяжчі недуги – здоровими ставали навіть ті, від яких відмовились медики. Радянська влада забороняла їздити до старця, навіть автобуси відміняли. Але людей це не зупиняло – вони йшли пішки, їхали підводами.

У 1962 році тогочасна безбожна влада, не знайшовши вагомих аргументів у боротьбі з преподобним, відвезла його в психіатричну лікарню. Там поголили, постригли й посадили в палату до особливо «буйних». Йому вводили ліки, від яких розпухало все тіло й тріскалася шкіра. Муки закінчилися лише з приїздом до лікарні Світлани Аллілуєвої, дочки Сталіна, яку він свого часу зцілив від душевної хвороби. Їй вдалося добитися звільнення старця.

На жаль, повернення до лаври було вже неможливим, і рідні забрали отця Йосифа в село Іловицю. А там невідомі люди в грудні 1965 року побили старця, відвезли за село й викинули посеред болота. Коли ж скривдженого розшукали, то таємно віднесли до лаври, де він прийняв ще суворішу чернечу обітницю – схиму – з ім'ям Амфілохія та з Божою допомогою одужав. Знову став пророкувати і зцілювати, приймати людей, що приїждять до нього з усієї України, Грузії, Молдавії, Середньої Азії та Далекого Сходу. Горе, яке переполювало людські серця, отець переживав, як власне.

Не стало серед нас отця Амфілохія 1 січня 1971 року. Справжня причина смерті преподобного і досі залишається невідомою. Існують лише припущення та здогади, згідно з якими він помер від отруєння однією з послушниць.

Через 30 років, під час яких не припинялися чудесні зцілення на могилі старця, його мощі були виявлені нетлінними. Їх помістили в печерній церкві поруч із нетлінними останками преподобного Іова Почаївського та зарахували до лику святих.

Пам'ять преподобного Амфілохія Почаївського святкується 1 січня, 12 травня, 23 жовтня, (Собор волинських святих) та у Неділю другу після П'ятдесятниці (Собор усіх святих землі української).

Віталій КЛИМЧУК

вишколу кожного студента духовної школи», – наголосив очільник ВПБА.

Архієрей: верба – знак нашої віри

Митрополит Михайл під час проповіді, виголошеної 9 квітня, у Вербну неділю, на завершення Літургії у Свято-Троїцькому кафедральному соборі, зазначив, що вербова гілочка, яку сьогодні освячують, є зовнішнім символом нашого сповідання.

Владика пояснив, що принісши її до храму, ми виражаємо нашу віру в Господа як Спасителя. Таким чином, свідомо чи несвідомо, бажаємо, аби Божественна благодать торкнулася нас. Але віру, яку сповідуємо, «ми несемо не лише у вигляді цих гіллячок», – наголосив архієрей. Ми кожен день несемо нашу віру тому, що приходимо до Ісуса Христа розказувати про своє життя і свої гріхи, аби отримати їх відпущення, наголосив архієпископ.

Тому в першу чергу повинні йти з чистим серцем у храм. А верба, яку ми сьогодні освячуємо, має стати не лише знаменням, яке поставимо за ікону чи десь у куточок (це буде означати, що ми провели тільки зовнішнє очищення). Ми повинні відчувати поряд із собою Христа, Який іде біля нас. Ми повинні користуватися тією Божественною благодаттю, яку Господь нам посилає, аби все, що робимо, робили собі на користь, а після освячення відчували не лише оздоровлення, а й радість на душі.

Тому керуючий єпархією побажав, тримаючи цей символ віри у руках, наповнитися не просто великою вірою, а й радістю від буття. «Нехай Господь надихає вас до активного християнського життя», – додав митрополит.

У Горохові збирають кошти для хворого хлопця

9 квітня, на Вербницю, в храмі Вознесіння Господнього декан, настоятель парафії протоієрей Андрій Сидор після Служби закликав громаду долучитися до збору коштів на лікування 15-річного Василя Рекрута, який потерпає від важкої недуги хребта.

Хлопцеві вже зробили одну операцію, проте необхідно прооперувати вдруге. На лікування треба 120 тис. гривень, яких сім'я не має.

У той же день вдалося зібрати 7 тис. гривень, проте збір коштів триває. У храмі встановили скриньку, тому кожен може зробити пожертву.

До Сповіді й Причастя приступили ліцеїсти та гвардійці

У дні Страсного тижня сповідаються і причащаються дуже багато лучан. У Великій понеділок і вівторок ці таїнства прийняли викладачі й вихованці обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою та військовослужбовці частини 1141 Національної гвардії України.

11 квітня у храмі Великомученика Юрія Переможця канцлер єпархії і настоятель парафії протоієрей Микола Цап разом із кліриками сповідали й причащали ліцеїстів та їх наставників. Душпастир розповів майбутнім військовикам про справжній піст, навіщо потрібно приймати таїнства, як готуватися до Пасхи й святкувати її тощо. Побажав провести Великодні свята у духовній радості та успішно завершити навчальний рік.

Гвардійці приступили до Сповіді та Причастя 10 квітня в кафедральному соборі Святої Трійці. Таїнства здійснило духовенство цього храму, зокрема, віце-канцлер та старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, який опікується цією частиною.

В обласному центрі вшанували жертв нацизму

11 квітня, в Міжнародний день звільнення в'язнів фашистських концтаборів, на меморіальному комплексі «Вічна слава» відправлено панахиду. Її відслужив священник Роман Вонсіцький, клірик луцької парафії Ікони Холмської Богоматері.

У своєму слові о. Роман зауважив, що ми повинні вчитися на трагічних подіях минулого. Адже історія постійно повторюється. «Тому вселяймо пам'ять в інші покоління, аби з роду в рід про це згадували», – наголосив душпастир.

Ушанувати жертв концтаборів, гетто й гестапо прийшли секретар міськради Ігор Поліщук, інші представники влади та громадськості.

Продовження на с. 3

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2

11 квітня оголошено Міжнародним днем визволення в'язнів фашистських концтаборів, оскільки саме цього дня в 1945 році на території Бухенвальду – найбільшого концентраційного табору Німеччини – ввійшли американські війська на підмогу в'язням, які підняли повстання.

Ігумен – про прокляття та анафему

Про суть і різницю прокляття та анафemi розповів намісник Сокильського Свято-Успенського чоловічого монастиря ігумен Яків (Мілян) у черговій передачі «Що каже священник» 11 квітня.

Отець Яків зауважив, що деякі люди в палігніву висловлюють прокльони. А цього не повинно бути, адже так ми наганяємо гріх на себе. У результаті стаються певні негаразди, людина починає хворіти, не знаходить роботи і т.д. Тобто біди, які стаються у нашому житті, можуть бути наслідками наших же проклять, зазначає чернець.

Дуже часто, не отримавши відповіді, як боротися із прокльонами, люди звертаються до ворожок, екстрасенсів, знахарів, які не допомагають, а лише поглиблюють гріх. У таких випадках завжди потрібно йти до храму, молитися, сповідатися, причащатися. «Благословляйте тих, хто вас проклинає», – так нас вчить Господь, нагадує ігумен.

Намісник монастиря пояснив, що анафема – це вище церковне покарання за тяжкі нерозкаяні гріхи, яке накладається не на саму людину, а на її діяння. Це «лікарський» акт відсторонення від спільноти віруючих. Але таку людину не слід полишати, адже вона може виправитися й отримати спасіння.

Передача «Що каже священник» вийшла на телеканалі «Нова Волинь». Це – спільний проект єпархіяльної телестудії «Собор» (головний редактор Андрій Гнатюк) і Волинської обласної державної телерадіокомпанії. Ведуча програми Світлана Дейнеко. Переглянути цей та всі інші випуски можна на сайті єпархії Pravoslaviavolyni.org.ua, у розділі «Відео».

Душпастир благословив новобранців

Віце-канцлер і старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний 12 квітня взяв участь у вярджанні на строкову службу 60 призовників. Урочисте дійство відбулося у Волинському обласному військкоматі.

У слові о. Олександр зауважив, що нашу державу, Церкву та армію довгий час намагалися зруйнувати. Проте сьогодні можемо спостерігати їх відродження. Саме на наше життя припало будувати основу майбутнього, зазначив панотець. Нам є на кого покластися і з кого брати приклад.

Також священник висловив переконання, що хлопці, які стоять на плацу і йдуть служити народові Україні, вирізняються найкращими якостями. Капелан побажав їм здоров'я, миру, благополуччя та вручив іконки Пресвятої Богородиці.

У Ковелі пройшла Страсна хресна хода

12 квітня, у Велику середу, духовенство ковельських міського та районного деканатів звершило в райцентрі Хресну дорогу на спомин святих страстей Господніх. Очолили ходу благочинні міста і району протоієрей Анатолій Александрук та Іван Бонис.

Розпочалася процесія у храмі Апостола Андрія Первозваного. Потому священнослужителі разом із вірянами відправилися до пам'ятника героям, які загинули за Україну, хреста пам'яті жертв більшовицького терору. Наступна зупинка (стояння) була в церкві Великомученика Димитрія Солунського. У соборі Благовіщення Пресвятої Богородиці хода завершилася.

На кожній зупинці духовенство читало Євангеліє та виголошувало проповідь.

У Ратному молилися за мир в Україні

У цьому селищі біля стели героїв «Небесної сотні» та дошки пам'яті військовослужбовців, загиблих у зоні антитерористичної операції, 12 квітня відправили міжконфесійну молитву за мир в Україні, за припинення нашої

ВАРТО ЗНАТИ

ЩО НАМ, ПРАВОСЛАВНИМ, ДО 500-ЛІТТЯ РЕФОРМАЦІЇ?

У 2017-му за президентським Указом в Україні відзначається ювілей початку Протестантизму. Питання, при чім тут ми...

17 жовтня 1517 року в німецькому місті Вюртемберг сталася подія, що переламала всю європейську історію. Католицький священник-чернець Мартін Лютер прибив до дверей своєї церкви написані ним 95 тез проти торгівлі індульгенціями. Так тоді узвичаєно закликали до богословської дискусії.

Але дискусії не вийшло: невдовзі уся Німеччина та Західна й Центральна Європа поринули у вир громадянських воєн, революцій і повстань. За кілька десятиліть наш континент було трудно впізнати: окрім Православ'я і Католицизму, мільйони людей стали сповідувати нові течії Християнства, названі Протестантизмом.

Чому ж ця дія прорвала тогочасну Європу? Який гнійник проколов Мартін Лютер, прибиваючи свої тези?

На початку XVI ст. Католицька Церква переживала вельми нелегкі часи. Ні, й надалі було чимало щирих віруючих – мирян, священників, ченців, – які сповідували Христа і в молитвах, і в діях. Проте міцна залежність від світської влади, розхитана церковна дисципліна, особливо в монастирях, розповсюджена симонія (продаж церковних посад, часто людям негідним), недоступність Біблії для народу, адже її пропонували тільки давно мертвою мовою – латиною, крен церковного життя в бік надзвичайно пишних обрядів спричинили глибоку кризу Католицизму. Всі розуміли, що так далі жити не можна, проте мирилися з цим «узвичаєним» станом справ.

Але особливо загальний упадок проявлявся у все більш поширюваній торгівлі індульгенціями. Строго кажучи, індульгенція – це документ, що засвідчує сповідь каянника у гріхах, поєднану з матеріальною пожертвою. Індульгенції були в римо-католиків і раніше (бувають, до речі, й тепер). Але в ті часи проводили надзвичайно дорогівартісне будівництво нового храму Апостола Петра у Ватикані, й церковні власті «дали добро» на ширше практикування індульгенцій. Тепер Сповідь перетворилася на формальність, якщо платили гроші. Індульгенції вже видавалися у нечуваних розмірах, за кожен гріх за певною такою. Ба навіть більше: тепер можна було оплатити прощення гріхів не тільки скоєних, а й тих, котрі ще не скоєно, наперед.

Казна Ватикану швидко поповнювалася, зведення собору Святого Петра рухалося швидко (хоча чимало, як водиться, прилипало до рук церковних посадовців). А в народі все більше наростало обурення.

чужинців на нашу землю, за перемогу над агресором і встановлення справедливого миру.

Від нашої єпархії було духовенство Ратнівського деканату на чолі з благочинним протоієреєм Романом Бодаком.

У слові о. Роман зауважив, що потрібно «молитися щоденно за Україну, як за самих себе, щоб народ наш вистояв, а ті, хто йде на нас війною, чинить розбрат у державі, мали розум schaменутися та припинити свавілля».

У молитві взяли участь представники влади, зокрема, голова РДА Андрій Харламович та очільник райради Михайло Макарук.

На Ковельщині напекли пасок для бійців

Вихованці недільної школи при храмі Велико-мученика і цілителя Пантелеймона селища Люблинець разом із вчителькою Іриною Терещук

І тут отець Мартін прибив до храмових дверей тези протесту. І прорвало! Після декількох років стрімких подій стався розкол Західної Церкви на католиків та протестантів. Біблію протестанти перекладали на живі мови, надрукували, вигнали мертво латину зі Служб. Самі Служби вони реформували теж. Було ліквідовано деякі перекося у шануванні святих місць, ікон, мощей. Із багатьох монастирів порозбігалися ченці й черниці: їх туди було фактично ув'язнено, без їхнього бажання бути чорноризями. (Лютер, уже відлучений від Католицької Церкви, сам одружився на такій колишній монашці). Зазнали великих змін процеси навчання і призначення на церковні посади. Усе це одержало назву *Реформація*.

Треба сказати, що вона врешті-решт реформувала й самих католиків. Стали боротися з тією горезвісною симонією, припинили розкидатися індульгенціями, утворили братства, які взялися по-новому євангелізувати Європу... Усе це одержало назву *Контрреформація*. Католицизму вдалося зупинити наступ Протестантизму, проте велика частина Європи була вже для них утрачена. Ріки крові, гори прокльонів, розкол Церкви і всього суспільства – ось ціна запізнілих реформ.

Але самі протестанти часто не були кращими в намаганні реформувати церковне життя, проявляли крайню нетерпимість і фанатизм. Бувало, що й вони, за прикладом католиків, відправляли на вогнища тих, кого вважали єретиками. Протестантизм став криштитися, ділитися, розпадатися на ворогуючі конфесії.

А що ж у цей час Україна? Трохи не всі наші землі тоді належали Польщі. Серед польських шляхтичів поширилися протестантські віяння, потім – контрреформаційні. Але всі вони були настроєні проти Православ'я і пропагували свої ідеї нам, русинам. Ми ж не мали чим боронитись: не було в нас ніяких шкіл – ні світських, ні духовних; не було громадського життя; не було Святого Письма, не тільки українською, а й усього церковнослов'янською. З нас глузували, що, мовляв, православні й самі не знають, у що вірують. З нас кепкували, що русин – «то поп і хлоп». І в цьому, на превеликий жаль, була велика частка гіркої правди.

Але Реформація збудила церковне життя й на Україні. Щоб дискутувати з протестантами й католиками і краще пізнавати свою віру, православні уклали й видали Боже Слово по-церковнослов'янськи (Острозька Біблія), зробили першу спробу перекладу на тогочасну живу українську (Пересопницьке Євангеліє), створили вищий навчальний заклад (Острозька академія) та численні братські школи. Та й самі братства, серед яких Луцьке Хрестовоздвиженське, – це ніщо інше як реакція на протестантський і католицький наступ.

Нині протестантів (лютеран, баптистів, п'ятдесятників, адвентистів та інших) в Україні небагато: усіх разом близько одного відсотка населення, на Волині – півтора. Ювілей Реформації (або ж, як кажуть, Р-500) – це, звичайно ж, насамперед їхня дата. Але православні мають знати, що певний поштовх у церковному житті Реформація дала і нам. Як відповів митрополит Луцький і Волинський Михайл в одному інтерв'ю: цей ювілей для нас не свято, а, швидше, нагода згадати про такий етап європейської історії.

Віктор ГРЕБЕНЮК

розпочалася від церкви Йоана Богослова, що в замку Любарта.

Стояння відбулися: у замковій церкві; біля Свято-Архангельського чоловічого монастиря (вул. Кафедральна, 16), на місці розстрілу в'язнів колишньої Луцької тюрми; перед пам'ятником жертвам політичних репресій, що на Замковій площі; на місці страти мученика Данила Братковського (середньовічна площа Ринок, вул. Драгоманова); біля крипти Хрестовоздвиженської церкви (вул. Данила Галицького, 2); перед пам'ятником християнському милосердю волинян (територія храму Воздвиження хреста Господнього); на місці майбутньої каплиці ікони Волинської Божої Матері (біля Луцького міськрайонного суду); на місці, де постане церковця «Небесної сотні» (вул. П'ятницька Гірка); на перехресті вулиць Кривий вал та Лесі Українки; на Театральному майдані перед фотостендом загиблих бійців; у кафедральному соборі Святої Трійці.

Під час хресного ходу згадали не лише страждання нашого Спасителя, а й ушанували волинських мучеників, які боролися за Україну. Молилися за нашу Батьківщину та її воїнів, припинення війни, за благословення Боже для Волинського краю, за Луцьк і його мешканців, за всіх, хто нас любить і хто не навидить нас.

Після хресної ходи у головному храмі єпархії відправили Вечірню з винесенням плащаниці Господа Ісуса Христа.

Делегація Київського Патріархату доставила в Україну благодатний вогонь

15 квітня, у Велику суботу, о 19.40 у міжнародний аеропорт «Бориспіль» прибув рейсовий літак із благодатним вогнем з Єрусалима. Його доправила в Україну делегація нашої Церкви, у складі якої були представники Волинської єпархії.

Митрополит Луцький і Волинський Михайл із благословіння Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета зустрів вогонь в аеропорту і привіз до Луцька перед відправою пасхальної Божественної Літургії, приблизно о першій годині ночі.

Благодатний вогонь – поширена у Православ'ї назва вогню, використовуваного у великодній церемонії виносу святого світла з Гробу Господнього, що в храмі Воскресіння. Потому християни розповсюджують цей вогонь свічками та спеціальними лампадами по всьому світу.

Великдень у луцькому кафедральному соборі

16 квітня, на Світле Христове Воскресіння, Пасху, в головному храмі Волині відбулись урочисті Богослужіння.

Опівнічну, хресний хід та Ранню очолив декан протоієрей Микола Нецькар. Перед Літургією до собору ввійшов митрополит Михайл із благодатним вогнем.

У Відправі взяли участь і звернулися з вітаннями перший заступник голови ОДА Олександр Степанцов, перший заступник голови облради Олександр Пирожик та секретар міськради Ігор Поліщук.

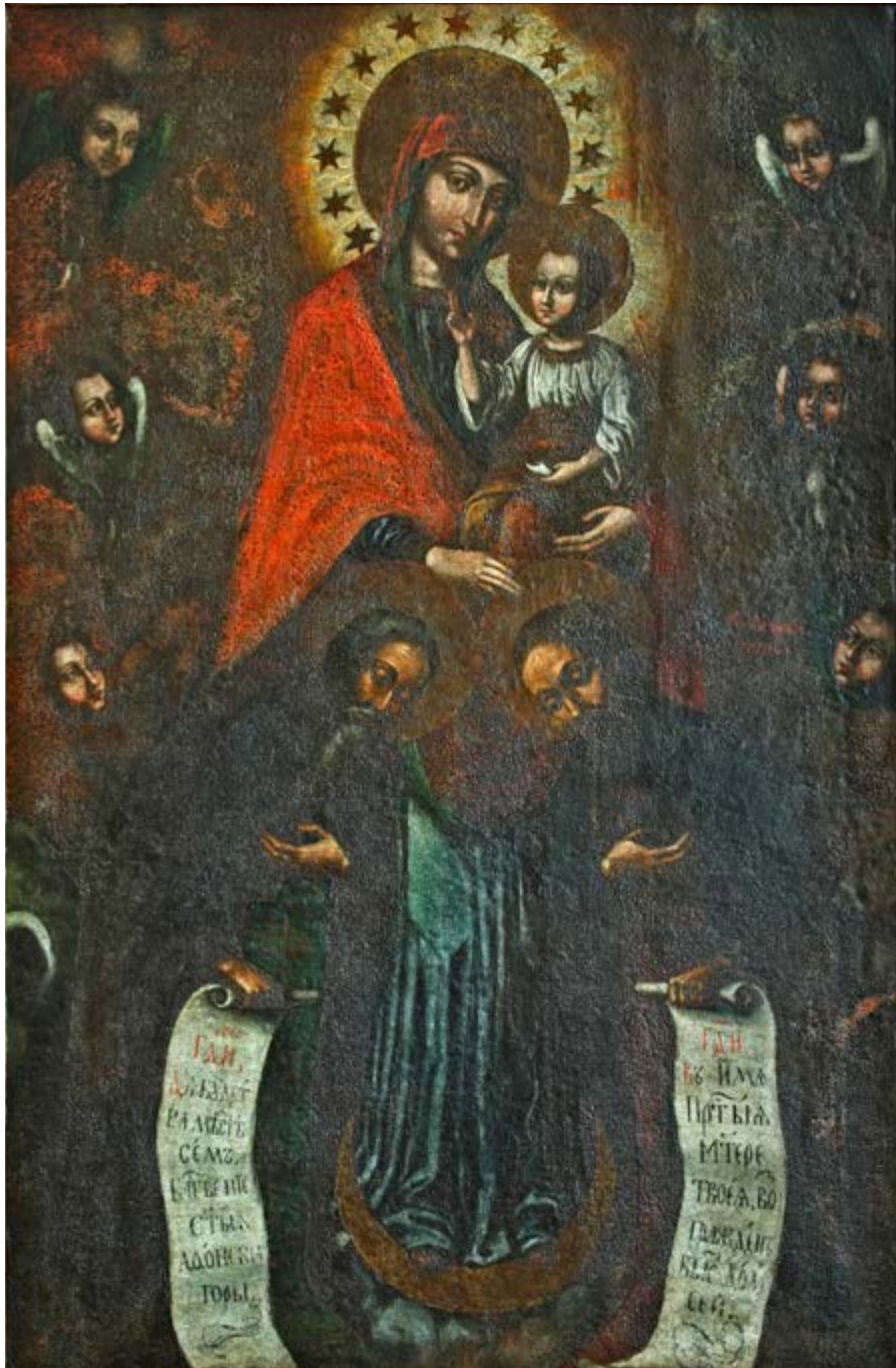
На завершення Рання о. Микола прочитав огласительне слово святителя Йоана Золотоустого, а староста собору протоієрей Володимир Подолець під час Служби Божої – пасхальне послання Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета.

Частина великоднього Євангелія традиційно прозвучала кількома мовами: архієрей розпочав грецькою, а священники продовжили церковнослов'янською (українським ізводом), латинською, івритом, англійською, німецькою, французькою, іспанською, російською, польською, і повністю – українською.

Після Літургії високопреосвященний виголосив вітальне слово, а закінчилося Богослужіння хресною ходою навколо собору та освятою пасхальних кошиків. Охочих долучитися до Відправи не вмістило ані храм, ані соборна площа. Парафіяни ставали рядами на Театральному майдані.

Пряму трансляцію та повтор у запису вело обласне державне телебачення (коментатори – керівник єпархіяльного паломницького центру «Україна» Лариса Савчук та викладач Волинської православної богословської

Продовження на с. 6

Іов (Кондзелевич). «Богородиця з Антонієм і Феодосієм Печерськими / Всі святі». Початок XVIII ст. Полотно, олія. Походить зі Свято-Михайлівської церкви с. Великий Окорськ Локачинського благочиння. Зберігається в Музеї волинської ікони.

У 1986 р. державна влада передала до фондів Волинського краєзнавчого музею ікони та скульптуру, привезені в селище Локачі після закриття Великоокорського храму. Серед пам'яток була «Богородиця з Антонієм і Феодосієм Печерськими» із написом про поновлення образу у 1856 р.

Стан пам'ятки на той час зафіксовано як аварійний: забруднення, механічні пошкодження, хвилюподібні деформації полотна, наклеєного на дошку. Ікону передали на реставрацію до Києва в Академію образотворчого мистецтва і архітектури. Коли ікону зняли з дошки, виявилось, що на звороті полотна є ще одне зображення, сюжет якого був визначений як «Усі святі». Після хіміко-технологічних та стилістичних досліджень спеціалісти академії дійшли до висновку, що майстерність виконання образу вказує на Іова (Кондзелевича). Таким чином, спадщина майстра поповнилася ще одним унікальним твором. Подальші дослідження показали, що, ймовірно, двосторонній образ писався як хоругва для Загорівського монастиря під час роботи там Кондзелевича у 1722 р. Майстер очолював артіль іконописців та різьбярів, що виготовляли і розписували іконостас монастирської церкви Різдва Пресвятої Богородиці.

У створенні образу «Богородиця з Антонієм і Феодосієм Печерськими / Всі святі» Іов (Кондзелевич) звертається до сюжетів, джерелом яких є Одкровення Іоана Богослова. Зображення Собору всіх святих відповідає текстові Апокаліпсиса, де автор бачить навколо престолу тисячі тисяч ангелів, тварин, старців, людей з усіх племен і народів, що славлять Господа (Откр. 5, 11–13; 7, 9–13). На іконі композиційним центром є фігура Ісуса, Який сидить на купчастих сіро-білих хмарах у променістому сяйві, що ілюструє слова Христа: «Я – Світло для світу; хто піде вслід за Мною, той не ходитиме в темряві, а матиме світло життя» (Ін. 8:12). Червоний плащ-гіматій важкими бгнками спадає з лівого плеча Спасителя. Правою рукою Ісус благословляє, лівою – підтримує великий чотириконечний хрест із титулом. Угорі у хмарах зображено Бога-Отця в оточенні херувимів, нижче – Дух Святий у вигляді голуба. Обабіч Христа – пророки, святителі, мученики, апостоли, серед яких можна визначити отців Церкви: Василя Великого, Григорія Богослова, Іоана Златоуста, а також Іоана Хрестителя з хрестом у руці та Мойсея зі скрижалями Заповіту. Серед мучеників виділяється постать св. Варвари з чашею. Над кожною групою персонажів намальовано стрічки з написами. Тільки над пророками прочитується «Св. Пророки», інші написи через втрати не прочитуються. У нижній частині образу серед тих, що у Хрещенні отримали нове життя, можна означити апостола Іоана з чашею та апостола Петра з ключем. Інших персонажів на передньому плані неможливо визначити через втрати живопису.

На другому боці зображено Богородицю з Антонієм та Феодосієм Печерськими. Ікона за композицією не має аналогів серед тогочасних українських творів. Іов (Кондзелевич) одходить від традиційної композиції – пише Богородицю не на троні, а в образі Жони з Одкровення (Откр. 12, 1:5). За Апокаліпсисом, Марія зображена у сонячному сяйві. Вона стоїть на півмісяці, її голова увінчана короною та дванадцятьма зірками. Богоматір тримає на лівій руці Ісуса Христа, Який правою рукою благословляє, у лівій руці, що лежить на коліні, тримає сувій. Постаті Божої Матері та Ісуса з обох боків оточують херувими у хмарах. Сонячні промені символізує світло Христа – «сонця правди», місяць – таїнство Хрещення (приймавши віру через купіль, людина очищається і звільняється від тління); вінець із зірок – дванадцять апостолів, їхні настанови та чесноти. Діва одягнена у синій хітон і червоний мафорій із зеленим виворотом. На Немовляті – біла сорочка та вохристий гіматій. Образи Богоматері та Ісуса Христа сповнені величчя та спокою, наділені особливою ніжністю та миловидністю. Нижче, обабіч Марії, стоять зі схиленими непокритими головами темноволосий Феодосій (справа) і сивий Антоній (зліва). Вони зображені у коричневих мантиях, скріплених на грудях, і парамандах поверх ряс. Преподобні тримають у руках довгі розгорнуті сувої з текстами: «Господи, нехай буде на місці цьому благословення Святої Афонської Гори» (Антоній) і «Господи, в ім'я Пресвятої Матері Твоїєї взгражден буде дім сей» (Феодосій).

Іов (Кондзелевич) надає ликам Богородиці та Ісуса світлоносності й довершеної краси, утверджуючи ідеальні уявлення, за якими зовнішня витонченість і краса, багатство орнаментики одягу є видимим знаком невидимого Божественного світу.

Майстер використовує для створення композицій західноєвропейські взірці, які у його творчості набувають специфічних рис, характерних українському релігійному малярству. Тому зображення Богородиці, де Вона прославляється як Цариця неба, автор доповнює посталями Антонія і Феодосія – засновників чернецтва на Русі-Україні.

Обрати для іконографічної програми хоругви таку складну композицію – «Всі святі» – міг дозволити собі тільки професіонал, людина, яка глибоко розуміла символізм християнського вчення та намагалася донести його віруючим. На жаль, не можна говорити про первісні розміри досліджуваного образу, тому що він обрізаний по периметру.

Образ «Богородиця з Антонієм і Феодосієм Печерськими / Всі святі» є другою, що дійшла до нашого часу, пам'яткою роботи Іова (Кондзелевича), написаною в техніці олійного живопису. Донедавна єдиною відомою роботою майстра на полотні була підписана ним ікона «Розп'яття» 1737 р. для Преображенської церкви Черницького монастиря (колишнє с. Черниці Луцького повіту, тепер у межах Луцька).

Тетяна ЄЛІСЄВА,
завідувач Музею волинської ікони

ЧЕРНЕЦТВО

Перший постриг у Сокильському монастирі

7 квітня, на свято Благовіщення Пресвятої Богородиці, митрополит Луцький і Волинський Михайл звершив чин монашого постригу над насельником Свято-Успенського чоловічого монастиря с. Сокиль Іонакієм Баньковським у домовому храмі Апостола Якова. Тепер його чернече ім'я Гавриїл.

У слові до новопостриженого владика пояснив суть чернечого життя та дав певні настанови. Зокрема, архієрей зазначив: чернець дуже часто вважає, що праця – це велика справа, і шість днів треба трудитися, а на сьомий – молитися. Насправді ж для монаха в першу чергу важлива постійна молитва, тому шість днів потрібно працювати і молитися одночасно, а на сьомий – молитися й аналізувати свої дії за тиждень.

– Ти зробив свій вибір, – звернувшись до новопостриженого монаха архіпастир, – і покинув світ, аби служити Богу. Братія Сокильського монастиря, яка приймає тебе, покладає надію, що ти своїм ревним служінням додаси нового подвигу молитви, яка тут звершується, і наснаги, і розквіту цьому монастиреві, – зауважив митрополит.

У богослужінні взяла участь: декан монастирів архімандрит Константин (Марченко), намісник монастиря ігумен Яків (Мільян), братія Сокильської та Жидичинської обителі, черниці Луцького Свято-Василівського монастиря.

Ольга ВЕРЕМЧУК
Світлина Інформаційної платформи «Схола»

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

У Ківерцівській районній лікарні освячено каплицю

Митрополит Луцький і Волинський Михайл 4 квітня освятив церквцю на честь преподобного Агапіта Києво-Печерського, лікаря безвідплатного. Із архієреєм служили декан і настоятель цієї божниці протоієрей Іван Семенюк та місцеве духовенство.

Після відправи першої Божественної Літургії владика наголосив, що храм – це душа; якщо живе душа, то живе весь організм. І сьогодні радість благословення зійшла на цю лікарню. На жаль, ми, українці, недостатньо піклуємося про храм Духа Святого, тобто про наше тіло. Ми дуже часто занедбуємо цей храм, а його слід постійно підтримувати в порядку. Лікарня має бути не тим місцем, де тебе врятували від смерті, а те місце, де тобі допомогли і порадили.

Керуючий епархією висловив надію, що з появою цього Божого дому люди не лише вилікуються й оздоровляться, а й почнуть дбати про своє здоров'я і приходитимуть сюди більше на профілактику. Тому архіпастир побажав, аби «милосердний Господь не лише оздоровлював, а надихав нас більше піклуватися про своє тіло».

На завершення о. Іван подякував жертводавцям і тим вірянам, які найбільше долучилися до створення у лічниці каплички. Зокрема, голові парафіяльної ради Володимирів Петруся.

У молитві взяли участь голови: РДА – Валерій

Ткачук, райради – Григорій Недопад, міськради – Володимир Жгутов.

Церковці подарували дві святині: ікону «Всецариця» вручив В. Ткачук, а образ святого Лужи, архієпископа Кримського, – Г. Недопад.

Світлина 1 інформаційної служби епархії

У луцькому храмі з'явилися дзвони

7 квітня, в день Благовіщення Пресвятої Богородиці, в церкві Преподобного Іова Почаївського, що зводиться на бульварі Дружби народів, 16, настоятель священик Олександр Вронський освятив нові дзвони.

Після завершення Божественної Літургії, яку панотець відправив у тимчасовому храмі, хресною ходою парафіяни прийшли на подвір'я новобудови. Тут після чинів освячення цих інструментів та миропомазання вірних кожен міг відчувати себе у ролі дзвонаря.

Як розповів інформаційній службі настоятель громади, дзвони придбано за кошти жертводавців, які побажали залишитися невідомими.

Світлина 2 Наталії Гуркіної

У Величчі на Ратнівщині освятили каплицю

Митрополит Михайл очолив чин освячення каплиці Покрови Пресвятої Богородиці в цьому

селі. Богослужіння відбулося 8 квітня, у Лазареву суботу.

Божницю облаштували в будинку мешканця Володимира Гайдучика, який пожертвував його Церкві.

У проповіді на завершення відправи архієрей зазначив, що сьогодні в селі з'явилося місце, де будуть збиратися на молитву, яка звучатиме рідною мовою. І всі бажання мати українську церкву стають реальністю.

Ми почули про велику звістку – майбутнє народження Ісуса Христа, потім згадуємо про велику милість Божу – воскресіння праведного Лазаря, далі нас чекають Страшний тиждень, зокрема, й Голгофа, але потім настає Воскресіння. Це все дуже схоже на наше сьогоднішнє життя: є часи занепаду, відродження, страждання, але завжди приходить перемога добра над злом.

– У вашому селі, – наголосив владика, – була церква, і ви ходили до неї, і вважали, що так має бути. Потім побудували ще одну, але прийшов час і зрозуміли: «Ми хочемо своєї церкви, де будемо молитися своєю мовою», – підкреслив керуючий епархією.

Також архіпастир зауважив, що тепер – це велике село не лише за кількістю мешканців, а й за духом. «Це – справжнє українське село. Ви – господарі свого села, господарі свого Полісся», – запевнив владика Михайл.

У спільній молитві взяли участь декани:

ратнівський – протоієрей Роман Бодак, ковельський міський – протоієрей Анатолій Александрук, старовижівський – священик Іван Зеленко, настоятель парафії священик Микола Гамера, духовенство Ковельського, Ратнівського благочинь. Також були перший заступник голови облради Олександр Пирожик, сільський голова Анастасій Павлович та представники громадськості.

Світлина 3, 4 інформаційної служби епархії

У луцькій церкві відреставровано накупольний хрест

Настоятель парафії Святого Феодосія Чернігівського в обласному центрі (вул. Володимирська, 70) протоієрей Петро Стеблина звершив чин освяти відновленого накупольного хреста, якого встановлено 12 квітня, у Велику середу.

Як розповів інформаційній службі о. Петро, реставрація святині відбулася за кошти жертводавця Олега Малімона.

То відновлено вже другий накупольний хрест цього Божого дому. Напередодні храмового свята, 22 вересня минулого року, освячено та встановлено перший.

Ольга ВЕРЕМЧУК

Світлина 5 з архіву протоієрея Петра Стеблини

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2–3

академії кандидат філософських наук Ігор Са-
чик). Співав архієрейський хор «Оранта» (ре-
гент – заслужений діяч мистецтв України Ва-
силь Мойсіюк).

Перед Великоднем митрополит Миха-
їл очолив основні відправи Страсного тиж-
ня: Божественну Літургію у Великий четвер
(спомин Тайної вечері), чин омовіння ніг та
Ранню Великої п'ятниці з читанням 12-ти
Євангелій (спомин спасених страждань Ісу-
сових), а також Службу Божу Великої суботи.

На пасхальних мистецьких заходах

Священнослужителі й миряни єпархії бу-
ли учасниками різноманітних арт-акцій,
присвячених Воскресінню Христовому.

Староста кафедрального собору Святої
Трійці протоієрей Володимир Подолець із
представниками інших конфесій 17 квіт-
ня взяв участь у відкритті етнографічного
фестивалю «Великдень у Луцьку». Під гас-
лом «Місто єднає Великдень» він пройшов
на Театральній площі Світлого понеділка.

Отець Володимир у душпастирському
слові, зокрема, наголосив: Христове Вос-
кресіння справдана в нашому народі від-
бивалось у різних царинах народної твор-
чості – піснях, писанкарстві, вишивці тощо.
Тому відродження цих традицій є доброю
справою, яку благословляє наша Церква.

У заході взяв участь виконавач обов'язки
міського голови Ігор Поліщук.

А в Будинку культури с. Липини Луцько-
го району цього ж дня на пасхальному кон-
церті показав свою майстерність народний
аматорський вокальний ансамбль «Жива
пісня» (керівник Ніла Баранюк), що склада-
ється з хористів луцького храму Святителя
Феофанія Чернігівського.

15 квітня в Рожищі, на площі Незалеж-
ності, декан протоієрей Василь Шняк взяв
участь у конструюванні та відкритті дерев'я-
ної інсталяції, що імітує писанку, заввишки
два з половиною метри. Душпастир освя-
тив її та висловив надію, що витвір нагаду-
ватиме про Пасху і все добро, яке вона не-
се людям.

Ідея створити такий об'єкт належить ке-
рівникові громадського руху «Мистецький
форпост» Віталієві Шевченку. Він із вихован-
цями зразкової студії «Етюд» Рожищенсько-
го будинку дитячої творчості вітілили цей за-
дум (спонсор – фірма «Цунамі»). Висловлю-
ється думка, що це найбільший в Україні де-
рев'яний витвір на зразок писанки.

Діти з Волновахи зустріли Пасху на Волині

Напередодні Великодня, 15 квітня, група
дітей із Донбасу разом зі своїми наставни-
ками відвідали Луцьк, яке є містом-побрати-
мом їх рідної Волновахи, вшанували святи-
ні нашого краю.

Зокрема, екскурсанти освятили великодні
кошки в кафедральному Троїцькому собо-
рі. Молитву відправив декан протоієрей Ми-
кола Нецькар. Діти оглянули комплекс буді-
вель головного храму єпархії.

17 квітня, у Світлий понеділок, гості при-
були в чоловічий монастир Святителя Ми-
колая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківе-
рецького деканату. Там вони взяли участь у
Богослужінні та хресному ходу разом із
ченцями та вірянами.

Насельник обителі ієромонах Никодим
(Смілий) провів екскурсію, показав дітям
Свято-Духівський скит, де розповів про Пас-
ху, її значення у житті християнина та загалом
про місію християн.

Наостанок діти відвідали храм Преобра-
ження Господнього у с. Зміїнець Луцького
районного деканату, де настоятель парафії
протоієрей Володимир Лозинський приві-
тав усіх зі Світлим Воскресінням Христовим.
Він зауважив, що такі поїздки є дуже важли-
вими, бо розвивають дружні відносини між
Сходом і Заходом України. «Наше братер-
ство, спільні добрі справи та щирі молитви
допоможуть якнайшвидше відновити мир
в Україні», – переконаний о. Володимир.
Після вітальних слів душпастир вручив ді-
тям великодні писанки.

Закінчення на с. 7

ВОЛИНСЬКА ПРАВОСЛАВНА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ (ВПБА) ЗАПРОШУЄ НА НАВЧАННЯ

Волинська православна богословська акаде-
мія – вищий навчальний заклад, ліцензований
Міністерством освіти і науки України, з шес-
тирічним терміном навчання, який готує свя-
щеннослужителів, працівників єпархіяльних
управлінь і місій для Української Православ-
ної Церкви Київського Патріархату.

На богословський факультет академії (ста-
ціонарна і заочна форми навчання) прийма-
ються особи православного віросповідан-
ня, які мають середню освіту, неодружені або
одружені першим шлюбом.

Термін навчання:

бакалаврат – 4 роки;

магістратура – 2 роки.

На регентський факультет приймаються
особи, які мають базову середню і середню осві-
ту. Термін навчання 3 роки. Випускники отримують
дипломи *регента церковного хору* і вчителів
предмета «Основи християнської етики».

Абітурієнти повинні пройти ЗНО та скласти
іспит із таких дисциплін: біблійна історія, кате-
хізис, церковний устав, церковний спів (про-
грами додаються).

Студенти забезпечуються житлом і триразо-
вим харчуванням.

Для вступу до Академії потрібно подати:

- 1) прохання на ім'я ректора;
- 2) анкету (за зразком);
- 3) чотири фотокартки розміром 4х6 см;
- 4) автобіографію;
- 5) свідоцтво про народження;
- 6) документ про освіту;
- 7) медичну довідку;
- 8) рекомендацію єпархіяльного архієрея
або парафіяльного священика;
- 9) свідоцтво про Хрещення;
- 10) свідоцтво про Вінчання (для одружених);
- 11) військовий квиток
або приписне свідоцтво;
- 12) паспорт;
- 13) п'ять конвертів з маркою.

**Усі документи приймаються в оригіналах
канцелярією Академії до 20 липня.**

Вступні іспити – 26–27 липня.

Від абітурієнтів вимагається тверде й усвідом-
лене знання напам'ять молитов:

початкових: «Слава Тобі, Боже наш, слава То-
бі», «Царю Небесний», «Святий Боже», «Пресвя-
та Тройце», «Отче наш», «Прийдіть поклоніться»;
ранішніх та вечірніх: «Від сну піднявшись»,
«Вседержителю, Слово Отче», «Благого Царя
Благая Мати», Ангелу Хоронителю;
Божій Матері: «Богородице Діво, радуйся»,
«Достойно є», «Непереможній Воеводі»;
Символу віри, молитви св. Єфрема Сиріна, мо-
литви перед Святим Причастям, тропарів два-
надесятих свят, тропаря своєму святому, псал-
мів 50-го та 90-го.

Абітурієнти повинні володіти навиками цер-
ковного читання.

Програма усних іспитів

Біблійна історія. Старий Завіт

1. Книга Буття. Створення Богом світу і людини.
2. Блаженне життя прабатьків у Раю.
3. Гріхопадіння і його наслідки.
4. Каїн і Авель. Сиф.
5. Потоп. Ной і його нащадки.
6. Вавилонське розсіяння.
7. Авраам. Покликання і переселення в обіто-
вану землю.
8. Богоявлення Аврааму.
9. Знищення нечестивих міст
Содома і Гоморри.
10. Принесення в жертву Ісаака.
11. Яків та Ісав.
12. Історія Йосифа.
13. Народження і виховання Мойсея. Неопали-
ма купина.
14. Кари єгипетські. Встановлення Пасхи і ви-
хід з Єгипту.
15. Євреї в пустелі. Синайське законодавство.
16. Самуїл – пророк і суддя

17. Саул. Помазання на царство, перемоги і не-
послух його перед Богом.
18. Давид – цар, пророк і суддя.
19. Цар Соломон. Побудова Храму.
20. Пророки Ілля і Єлісей.
21. Пророк Іона.

Біблійна історія. Новий Завіт

1. Різдво Богородиці. Введення в Храм
і виховання.
2. Благовіщення Пресвятої Богородиці.
3. Різдво Христове. Поклоніння пастухів
і волхвів. Стрітення Господнє.
4. Іоан Хреститель, його різдво і проповідь.
Хрещення Господнє.
5. Сорокаденний піст і спокуса Господа
в пустелі.
6. Покликання апостолів.
7. Чудо в Кані Галілейській. Зцілення двох
сліпих, біснуватого німого.
8. Насичення п'ятьох тисяч у пустелі.
9. Притчі Господа Ісуса Христа:
– про немилосердного боржника
(Мф. 18, 23–35);
– про доброго самарянина (Лк. 10, 25–37);
– про блудного сина (Лк. 15, 11–32);
– про багача і Лазаря (Лк. 16, 19–31);
– про митаря і фарисея (Лк. 18, 10–14);
– про робітників у винограднику
(Мф. 19, 27–30 і 20, 1–16);
– про весільний бенкет (Мф. 22, 2–14);
– про десять дів (Мф. 25, 1–13);
– про таланти (Мф. 25, 14–30).
10. Преображення Господнє.
11. Воскресіння праведного Лазаря.
12. Вхід Господній в Єрусалим.
13. Зрада Іуди.
14. Тайна вечеря. Встановлення Євхаристії.
15. Події гефсиманської ночі.
16. Розп'яття, смерть і поховання Спасителя.
17. Воскресіння Христове. Явлення Господа.
18. Вознесіння Господнє.
19. П'ятидесятниця. Зішестя Святого Духа.

Катехізис

1. Вчення Православної Церкви про природ-
не і надприродне одкровення.
2. Вселенські собори.
3. Символ віри. Історія складання.
4. Таїнства Православної Церкви.
5. Хрещення.
6. Миропомазання.
7. Євхаристія.
8. Покаяння.
9. Шлюб.
10. Священство.
11. Єлеосвячення.
12. Заповіді Закону Божого.
13. Вчення Православної Церкви про Заповіді
блаженства.
14. Молитва Господня «Отче наш».

Церковний устав

1. Поняття про богослужіння.
2. Походження храму.
3. Зовнішній вигляд храму.
4. Внутрішнє упорядкування храму.
5. Іконостас.
6. Вівтар.
7. Священні сосуди, які використовуються
під час богослужіння.
8. Церковнослужителі Православної Церкви.
9. Священні одяжі (облачення)
священнослужителів.
10. Добове коло богослужіння.
11. Тижневе коло богослужіння.
12. Річне коло богослужіння.
13. Божественна Літургія.
14. Великий піст.
15. Страсний тиждень.
16. Свята Православної Церкви.
17. Дзвони і православне дзвоніння.

Церковний спів

Абітурієнт повинен:

1. Співати напам'ять: «Царю Небесний», «Отче
наш».
2. Вміти на слух голосом і ритмічно повторю-
вати заданий музичний фрагмент.
3. Проспівати одну українську народну пісню
за своїм вибором.

Рекомендована література:

«Закон Божий» – видання УПЦ КП,
Київ, 2004 р.;
«Молитовник» – видання УПЦ КП,
Київ, 2003 р.

До уваги випускників духовних семінарій

Волинська православна богословська ака-
демія оголошує набір студентів на 5-й курс. До
магістратури академії приймаються особи, які
закінчили семінарію за першим розрядом і ма-
ють бажання продовжити навчання та здобути
диплом магістра богослів'я.

Вступники повинні пройти співбесіду і скла-
сти іспити з догматичного богослів'я, Старого
Заповіту, Нового Заповіту, загальноцерковної
історії та історії Української Православної Цер-
кви. Абітурієнти з інших семінарій подають до-
кументи, перераховані вище.

Випускники академії отримують право всту-
пу до аспірантури.

**Детальна інформація – за адресою:
43025, м. Луцьк, вул. Градний узвіз, 5.**

Тел.: (0332) 72–60–72, 72–32–12

**Сайт: vpba.org
Ел. пошта: info@vpba.org**

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2, 3, 6

У Луцьку відспівали народного героя Олега Твердохліба

Чин похорону померлого бійця «Айдару» та голови Спілки воїнів АТО Волині очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл 19 квітня у кафедральному соборі Святої Трійці.

У слові після відправи високопреосвященний зазначив: Господь забрав у вічність того, хто, пройшовши фронт, повернувся живим і продовжував боротьбу вже тут – за права бійців, за правду, за справедливість, за шану. Владика сказав, що метою померлого було бажання, «щоб цінували один одного, підтримували один одного». Поділився і власними спогадами про спочилого: як той неодноразово приходив до нього з одним проханням: «Давайте відзначимо хлопців, давайте їх підбадьоримо».

До заупокійної молитви долучилися сотні небайдужих, серед яких: декани – кафедрального

собору Святої Трійці протоіерей Микола Нецькар, луцький районний – протоіерей Володимир Присяжнюк, голова ГО «Військові капелани Волині» протоіерей Михайло Бучак, інше духовенство, голова ОДА Володимир Гунчик, секретар міської ради Ігор Поліщук, інші представники влади, близькі та рідні воїна, бойові побратими, громадськість.

Під час загальноміського прощання на Театральній площі звернувся до присутніх о. Михайло, побратим героя. Він сказав: «Це воїн світла! Тому і помер у Світлий тиждень. Це приклад людини, яка народилася за межами України, а став одним із кращих українців». Повідомив душпастир, що небіжчик достойно, по-християнськи відійшов до Господа, оскільки останній тиждень свого життя щодня сповідався та причащався.

Похоронили бійця на Алеї почесних поховань міського цвинтаря, що поблизу с. Гаразджа.

Олег Твердохліб народився 3 березня 1969 року в місті Руставі у Грузії. Навчався в Руставському політехнічному технікумі за спеціальністю

«Обладнання заводів чорної металургії». З 1988-го по 1998-й проходив військову службу в Німеччині, потім у Луцьку. Був рятувальником у Державній службі з надзвичайних ситуацій. Коли розпочалась війна на сході України, Олег Твердохліб був уже військовим пенсіонером. Попри кілька відмов у військкоматах, чоловік вирішив їхати захищати Батьківщину. Так він потрапив у добровольчий батальйон «Айдар» і сформував взвод, бійців якого називали «динозаврами»: у ньому воювали тільки старші 45-ти років, але саме вони виволочили 12 населених пунктів. Мав кілька поранень. По приходу з війни очолив обласну Спілку воїнів АТО. Останні роки тяжко хворів, але, як пригадують друзі, ніколи не падав духом. Помер Олег Твердохліб 17 квітня 2017 року.

Душпастир закликав нести на Проводи живі квіти

Настоятель парафії Великомученика й цілителя Пантелеймона в Люблинці Ковельського

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslavivolylni.org.ua

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

4 червня

День народження: 55 років тому, 1962-го, – протоіерей Віктор Марчишак, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Зелена Ковельського районного деканату.

11 червня

День народження: 35 років тому, 1982-го, – священник Володимир Удуд, настоятель парафії Архистратига Михайла в с. Воля Ковельська Ковельського районного деканату.

12 червня

День народження: 35 років тому, 1982-го, – протоіерей Сергій Ледвовк, настоятель парафії Святої Трійці в с. Тростянець Ківерецького деканату.

День народження: 25 років тому, 1992-го, – священник Ігор Літвінцов, настоятель парафії Костянтина Острозького в селищі Олика Цуманського деканату (Ківерецький р-н).

13 червня

День заснування храму:

120 років тому, 1897-го, – церква Великомученика Юрія Переможця в Луцьку.

День висвяти: 15 років тому, 2002-го, – протоіерей Андрій Закидальський, маневицький декан, настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в селищі Колки Маневицького деканату.

16 червня

День висвяти: 25 років тому, 1992-го, – протоіерей Іван Гіжицький, настоятель парафії Миколая Чудотворця в с. Колодежі Горохівського деканату.

День висвяти: 20 років тому, 1997-го, – протоіерей Сергій Січка, настоятель парафії

Вознесіння Господнього в с. Оздів Луцького районного деканату.

День висвяти: 15 років тому, 2002-го, – священник Стефан Трефлер, настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Пустомити Горохівського деканату.

17 червня

День висвяти: 10 років тому, 2007-го, – архимандрит Константин (Марченко), декан монастирів єпархії, прес-секретар єпархії, намісник чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького деканату.

18 червня

День заснування храму: 15 років тому,

2002-го, – церква Святої Трійці в с. Липини Луцького районного деканату.

20 червня

День народження: 35 років тому, 1982-го, – священник Назар Бабій, настоятель парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона у Волинській обласній лікарні в Луцьку.

24 червня

День висвяти: 5 років тому, 2012-го, – священник Ігор Літвінцов, настоятель парафії Костянтина Острозького Цуманського деканату (Ківерецький р-н).

25 червня

День народження: 35 років тому, 1982-го, – Сергій Мазурик, завгосп Управління єпархії.

Щиросердечно вітаємо вас із ювілеями, болюб'язні отці, браття і сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благії літа!

ПАЛОМНИЦТВА

14 травня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Пожертва 160 грн.

20 травня – до Тростянецької чудотворної ікони Божої Матері (с. Тростянець Ківерецького деканату). Виїзд о 13.00. Повернення – о 17.00. Пожертва 70 грн.

21 травня – до святинь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мирооточива ікона) – монастир у Межиріччі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Пресвятої Богородиці). Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Пожертва 160 грн.

28 травня – до святинь Києва з нагоди святкування відновлення Михайлівського Золотоверхого собору: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий (Патріарша Служба)

монастир – Андріївська церква – Володимирський собор – Волинська ікона Богоматері (Національний художній музей України). Виїзд 27 травня о 23.30. Повернення 28 травня о 23.30. Пожертва 450 грн.

10 червня – до Тростянецької чудотворної ікони Божої Матері (с. Тростянець Ківерецького деканату). Виїзд о 13.00. Повернення – о 17.00. Пожертва 70 грн.

11 червня – до Маняви (Івано-Франківська єпархія): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Виїзд – 10 червня о 23.30. Повернення – 11 червня о 23.30. Пожертва 400 грн.

17 червня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Пожертва 160 грн.

18 червня – у чоловічий монастир Велико-мученика Георгія Переможця (під Берестечком, с. Пляшева Рівненської єпархії) з нагоди

відпустового свята та чергової річниці Берестецької битви (Патріарша Літургія). Виїзд о 7.00. Повернення – о 20.00. Пожертва 120 грн.

24 червня – до святинь Володимира-Волинського: собор і монастир Різдва Христового – Юрївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Пожертва 140 грн.

25 червня – до святинь Львова. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Пожертва 300 грн.

1–2 липня – до святинь Польщі: Ченстохова, Краків (для тих, хто має візу). Зголошуватися не пізніше ніж за три дні.

7 липня – до Маняви (Івано-Франківська єпархія) з нагоди престольного свята на честь преподобних Іова та Феодосія Манявських (Богослужіння очолює Патріарх Філарет): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Виїзд 6 липня о 23.30. Повернення – 7 липня о 23.30. Пожертва 400 грн.

18–25 вересня – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа». Проводиться з благословіння Патріарха Філарета, очолює митрополит Луцький і Волинський Михайл): Хайфа – долина

Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Лідда – Кумран. Зголошуватися не пізніше ніж за два тижні.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілья – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ

ЧИТАЙТЕ
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.

ДИВИТЬСЯ

Передача на обласному державному телебаченні «Що каже священик» (виходить раз на місяць). Слідкуйте за телепрограмою.

СЛУХАЙТЕ

Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

ЧИТАЙТЕ, ДИВИТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ

Сайт pravoslavivolylni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.

БОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісн. Українську Православну Церкву!

Свідчення про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії

Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)
Друк – ТОВ «Волинська друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 412. Наклад 2800 пр.
Передплатний індекс 91241

РЕДАКЦІЯ

Віталій КЛІМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоіерей Віталій СОБКО, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «НІЦЦАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний увіз, 1
volynkonsystoria@ukr.net
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10:00–16:00, обідня перерва – 13:00–14:00

КЕРУЮЧИЙ ЕПАРХІЄЮ

Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел./факс (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ

Канцлер – протоіерей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоіерей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Моб. (050) 956-70-00

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР

Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоіерей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії)
infosluzhba@ukr.net

Сайт – pravoslavivolylni.org.ua

info@pravoslavivolylni.org.ua

Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – прес-секретар архимандрит Константин (Марченко)
pres-sluzhba@ukr.net

Газета «Волинські єпархіяльні відомості». Hazeta.vyev@gmail.com
Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоіерей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. Blaho@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі»
– завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97
kljuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА

Старший капелан – протоіерей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоіерей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

СКЛАД-МАГАЗИН ікон, риз, церковного начиння тощо

Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Час роботи: понеділок–п'ятниця, 10:00–18:00, в суботу – 10:00–15:00, обідня перерва – 13:00–14:00.

ВОЗНЕСТИСЯ МАЄ КОЖЕН

Із проповіді митрополита Луцького і Волинського Михаїла

Щороку в день Вознесіння ми збираємося у храмі, щоби прославити Христа Спасителя, Який во славі вознісся на Небеса. І це вознесіння у славі є величним і особливим тому, що то не рядова подія із життя Ісуса. Якщо розглядати Його життя на землі, то і календарного року не вистачило б, щоби кожен день щось відзначати. Бо що не день, то подія із описаного в Євангелії є чимось особливим і значимим у спасінні людської душі.

Але Церква вирізняє особливі дні. В першу чергу особливість у їх духовному значенні. Особливість у тому, що сповідуючи це свято, шануючи це свято, ми робимо ще один крок в духовному зростанні – у напрямку до Царства Небесного. Ніщо недосконале в Царство Небесне увійти не може. Ніщо, яке не відірвалося від землі, тварне, не може мати нагороди в Бога. І тому ми сповідуємо це свято сьогодні як особливе.

Чим воно для нас особливе? Особливе воно тим, що ми очікуємо обітницю, обітницю Святого Духа: Дух Святий «наставить вас на всяку правду». Так сказав Господь Ісус Христос до Своїх апостолів, до Своїх учнів: «Пришлю вам Утішителя, Який наставить вас на всяку правду». Вони ж, перебуваючи з Ним, бажали і далі залишатися. Але і тут є повчання: «Якщо Я не вознесусь на Небо, не прийде Утішитель». Тобто ось ця жертва, своєрідна жертва: розлучення Ісуса Христа з апостолами. Він їх любив, опікувався кожним із них, пам'ятав і прощав їм. Навіть апостолу Петрові, що Його зрікся, – Він і йому простив. Але належало Ісусові Христу бути вознесеному, щоби спаслися мільйони. Не лише тих дванадцять апостолів. І Він їх полишає, полишає з обіцянкою. Дарує їм першим знання про отримання Святого Духа. І тому через найближчих десять днів вони отримали цю обітницю. Дух Святий у вигляді огнених язиків зійшов і спочив на кожному із них, даруючи їм благовістувати різним народам, але і даруючи їм силу, сміливість це говорити, сміливість це робити, проповідувати.

Здається, то було дві тисячі років тому, і що нам сьогодні це свято? Чому це свято? Тому, що і сьогодні є випробування. Тому, що і сьогодні нам потрібен Святий Дух, «Який немічне лікує і недостачу доповнює», Який укріплює наші фізичні сили, зціляє й очищає нашу душу, але і дає сили самому перед собою визнавати, що ти послідовник Ісуса Христа, що ти християнин. Тому що бувають різні моменти, коли ми малодушні, коли ми невпевнені, коли ми боїмося, коли ми зрікаємося, будучи навіть не в гонінні. Й ось тут ми просимо: «Господи, благослови, допоможи, укріпи». Та будь-що, будь-яка небезпека – і ми вже осінаємо себе хресним знаменням. Ось цю сміливість нам і потрібно. Сміливість перед небезпекою, уповання на Бога, покладання всієї своєї надії на промисел Божий і на любов Божу.

І так буде завжди, будуть ці випробування, не буде часу, коли все добре. Буде час, коли Господь нас випробовуватиме, постійно. Випробовуватиме і допомагатиме. Допомогатиме нам духовно зростати, щоби ми досягли небесних висот,

вознеслися, піднеслися від земного. Бо сказано: «Де скорб ваш, там і серце ваше». Якщо ж ми надмірно прив'язані до земного, то, скажіть, чи зможемо відірватися на Небо? Не зможемо, бо все буде тут тримати. І захочем бути там, а прив'язані будемо тут. Але якщо ми прагнимо на Небо, то земне буде в нашому підпорядкуванні, ми просто будемо його господарем, будемо ним користуватись, але не будемо його частиною.

Ось цього духовного вознесіння вчить і до нього закликає Свята Христова Церква. Не залежати від того, що ти маєш, не бути залежним. Свобода! Не тільки свобода вибору, а й свобода духовного стану... А що таке залежність від земного? Це коли ти за земне готовий віддати життя. Не за духовне, а за земне. Наприклад: втратив якусь суму грошей, щось сталося. І одна людина думає: ну втратив, треба заробити, треба якось це надолжити. А другий каже: кінець життя, петлю на голову – «вирішив усі проблеми». Один є господарем, а другий – рабом. Коли ти за хату, яку не знають на кого переписати, готовий убити свого брата чи свою сестру, ти є рабом. А якщо ти чиниш по-євангельськи: просять у тебе сорочку, а віддаєш йому і піджак, – то ти є господарем цих матеріальних речей. Не рабом, а господарем.

От і сьогодні ми до Неба піднімаємо серця, і очі, і наші думки. Туди, куди вознісся Ісус Христос. Тому, що наша душа також буде піднесена. Згадайте апостола Павла, який оповідає, як буде воскресіння мертвих: «І тоді воскреснуть ті, що в гробах, і всі будуть підняті на Небо, і так завжди з Господом будемо». Ми ж віримо в ці слова? Чи не віримо? То якщо вірите в ці слова, то треба й ісповідувати так. От як ти віриш, так і живи. Тому, що ми завжди кажемо про віру: «Я вірю». Стоїш у церкві, дивишся на ікону – я вірю, вийшов на вулицю – я вже не вірю. І не те, що не вірю, навіть не довіряю. Залишається віра в одне буття Боже, і то під сумнівом. Бог вроді є, але я маю свої закони.

Ось я бажаю, щоб ця твердість, яку ви заявили тут, у храмі, була там, на вулиці, вдома, – де ви живете, де працюєте. Віримо, бо без віри не можливо догодити Богові. Але «віра без діл мертва». Тобто це пустий звук, якщо не підтверджуєш справами... Кажеш «я люблю ближнього» – і тут же пішов та зробив йому якусь прикрість. То де твоя дієва любов? У нас теж у державі всі кажуть: «Я люблю Україну», а взяв її й обікрав. «По ділах пізнаєте їх!» То де твоя дієва любов? Любить Україну і тут же робить прикрість. Я люблю своїх батьків і тут же говорю їм погані слова. Так любиш ти чи не любиш? Ісус Христос до таких людей говорить: «Наближаються до Мене люди

ці, які устами своїми шанують Мене, але серце далеко від Мене, не Мої вони». Якщо ви своїм близьким, рідним, наприклад, батькам, говорите погане, то неправдиві ваші слова любові. Якщо сім'я між собою – чоловік, жінка – каже «ми любимо один одного» і тут же роблять одне одному щось погане, то де та любов? Або кажуть – була любов, та пройшла. Не хмара ж це, щоб найшла-пройшла... Любов або є, або її немає. А «прийшла-пішла» – нема такого почуття. Адже «Бог є любов». Він або є в нашому серці, або Його в нашому серці немає. А то виходить – Бог «прийшов-пішов». Ну щось не сходиться логіка нашого мислення. Якщо Бог у твоєму серці є, то Він у тебе є. Інша справа, що ти грішиш. Але грішиш і тут же каєшся, і тут же визнаєш, – тоді Бог у твоєму серці торкається тебе, коли ти згрішив, і знов піднімає тебе до небесних висот. Але якщо Бога в душі немає, то ти і гріха не бачиш: Бог не торкається тебе.

А якщо ти не бачиш гріха, то як ти себе поводиш? То хто згрішив? І відразу палець на людину, яка навпроти тебе. Не сюди (на себе) палець, бо згрішив, а зразу, що хтось винуватий. Нема в твоєму серці Бога, бо ти показуєш, як Єва! Згрішила, взяла плід, Бог питає: чому згрішила? «Це не я, то змій». І Адам такий самий: а ти чому з'їв? «Єва дала». Відступили від Бога. Ось вам приклад: коли відступаєш від Бога, тоді всі навколо тебе винуваті. А коли Бог у твоєму серці, то ти причину шукаєш у самому собі і Бог тобі це підказує. Знаходиш відповідь, бо шукаєш. І тут підтвердження цього є: «Царство Боже всередині вас». Тут є, з того почати з'ясовувати, хто ти, і що ти, і які твої цінності. Тому що «де скорб ваші, там і серце ваше». Де Бог, Якого ти ісповідуєш, там і ти сам знаходишся, туди ти линеш. Якщо Бог у твоєму серці, то ти про себе думаєш. І якщо ти про себе думаєш, то згадуєш слова: «Полюби ближнього свого, як самого себе!» Ось, ти думаєш про себе, любиш себе – і ближнього так же будеш любити. Але якщо Бога немає в тобі, то ти дуже зовні любиш.

Інколи наводять приклад про мудрих і розумних. Кажуть, розумна людина зі складної ситуації вийде достойно, бо вона має освіту, знання і знайомства. А мудра людина в цю складну ситуацію і не попаде! Інший приклад: розумна людина це та, яка дуже багато знає про сусіда, а мудра – це та, яка дуже багато знає про себе. Тому в першу чергу вивчати і думати треба про себе, бути мудрим. Не попасти в складну ситуацію і дуже багато знати про себе. Будеш знати про себе, то зрозумієш і тих, які навколо тебе. Але якщо ти себе не знаєш, ніколи не зрозумієш людини, яка поряд: чи вона добре зробила, чи вона згрішила, – бо ти її не зрозумієш.

Зауважте, як буває по життю: двох розмовляють, обоє розумні, обоє з освітою, обоє тверезі, – і один одного не чуєть. І той балакає одне, той балакає друге, як п'яні за столом. Ніхто нікого не слухає. І згадайте слова Євангелія: «мають вуха, а не чуєть; мають очі, а не бачать». А тому, що вони себе не бачать, вони себе не чуєть. Або інший приклад. Наговорив стільки, що співбесідник питає: «Ти сам зрозумів, що сказав?» От як багато ми можемо наговорити.

Тому мудра людина – це та, яка дуже багато знає про себе і в складну ситуацію не попаде. Але, як говорить Еклезіаст: «Початок премудрості – страх Божий». Початок цієї мудрості – страх Божий. І коли ми на цьому покладемо своє життя і своє осмислення, тоді наблизимось до Бога. Не Бога наблизим до себе. Бо єднання з Богом ми інколи складаємо за допомогою двох принципів: перший принцип, найбільш поширений, але неправильний, це коли ми Бога «тягнем до себе», робим Його зручним. А інший принцип – коли ми тягнемось до Бога, а це означає, що ми слухаємо, що каже нам Бог, через заповіді, через Євангелію: чинити треба ось так, робити і жити треба ось так. Отоді ми йдемо назустріч до Бога. Не притягуєм, а йдемо до Нього назустріч.

А коли ми добровільно йдемо до Нього назустріч, Він як любячий Батько добровільно йде нам назустріч і простягає нам руку, як потопляючому апостолові Петру. Пам'ятаєте історію за апостола Петра? Побачив, що Ісус Христос іде по воді, й каже: «Я теж так піду, я йду назустріч». І йшов, ішов, ішов, а потім не на Бога понадіявся, не Йому повірив, а почав про себе думати, про своє земне: він же тілесний, як він не тоне? І тільки засумнівався – почав тонути, і Господь простягнув до нього руку і каже: «Маловіре, чого ти засумнівався?»

Ось і я вам бажаю, щоб ви не сумнівалися, коли живете по Євангелії, не сумнівалися, коли ви живете правильно, і хай ніхто вас не спокушає: у правильності Православної Церкви, правильності любові до своєї держави, любові до свого краю і любові до своїх ближніх, які поряд із вами.

Я вам бажаю, щоб ми завжди духовно возносились від земного, піднімалися думками до Неба, а ці погляди були і на Небо, і всередину нас, тому що «Царство Боже всередині вас». Будьте тверді у вірі, любіть Бога, любіть Україну і любіть ближнього. І хай ваші уста завжди будуть усміхнені, а душа відчуває щастя кожної прожитої хвилини тут, на землі. Таку радість, такий трепет, який мали апостоли, які бачили Ісуса Христа, що вознісся.

Виголошено 29 травня 2014 р.
у храмі Вознесіння Господнього в Горохові
з нагоди престольного свята

